

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecila), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Cod. ... Comuna, Con:ordăia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Loina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițeru, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașăru, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Riuireana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul sâses), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Proces verbal

Iuat în a V-a adunare generală ordinară a «Solidarității», asociațiune de institute financiare ea însoțire, ținută la 22 Iunie 1913 în Sebeșul-săsesc (sala magistratului orășenese) la orele 11 a. m.

Prezident:

Parteniu Cosma.

Notar:

Ioan I. Lăpedatu.

Ca membrii ai însoțirii au fost reprezentate în adunarea generală următoarele institute de credit și economii:

1. «Albina», Sibiu	prin P. Cosma,	cu 10 cuote
2. «Agricola», Hunedoara	„ V. C. Osvadă,	„ 1 „
3. «Ancora», Gataia	„ S. Popescu,	„ 1 „
4. «Armonia», Cincul-mare	„ D. Stănuleșiu,	„ 1 „
5. «Ardeleana», Orăștie	„ Dr. O. Sglimbea,	„ 5 „
6. «Agricola», Sebeș	„ S. Medean,	„ 1 „
7. «Banca poporală», Dej	„ Gh. Adam,	„ 1 „
8. «Banca pop.», Caransebeș	„ Dr. P. Barbu,	„ 1 „
9. «Bănățana», Bucoveș	„ L. Magdu,	„ 1 „
10. «Bistrițana», Bistrița	„ V. Porușiu,	„ 1 „
11. «Bihoreana», Oradea-m.	„ I. Diamandi	„ 1 „
12. «Brădetul», Orlat	„ Aur. Bojiția	„ 1 „
13. «Banca poporală», Arpaș	„ I. Lăpedatu	„ 1 „
14. «Cassa de păst.», Mercurea	„ N. Pârvu	„ 1 „
15. «Cassa de păst.», Săliște	„ Dr. N. Comșa	„ 2 „
16. «Coroana», Bistrița	„ Dr. G. Tripon	„ 1 „
17. «Corvineana», Hunedoara	„ D. Rațiu	„ 1 „
18. «Creditul», Zernești	„ S. Medean	„ 1 „
19. «Crișana», Brad	„ V. Damian	„ 1 „
20. «Cordiana», Fofeldea	„ I. Lăpedatu	„ 1 „
21. «Decebal», Deva	„ D. Rațiu	„ 1 „
22. «Drăganul», Beiuș	„ I. Diamandi	„ 1 „
23. «Dunăreana», Cubin	„ T. Marcu	„ 1 „
24. «Economul», Cluj	„ N. Căciulă	„ 1 „
25. «Economia», Cohalm	„ Em. Comșa	„ 1 „

26. «Furnica», Făgăraș	„ C. Popp	„ 1 „
27. «Făgețana», Faget	„ Dr. Gh. Gerda	„ 1 „
28. «Grănițeru», Dobra	„ A. Leșnican,	„ 1 „
29. «Geogeană», Geoagiu	„ Dr. O. Sglimbea,	„ 1 „
30. «Hațegana», Hațeg	„ N. Macrea,	„ 1 „
31. «Hondoleana», Hondol	„ N. Mihuța,	„ 1 „
32. «Iulia», Alba-Iulia	„ N. Florescu,	„ 1 „
33. «Lipovana», Lipova	„ I. Moldovan,	„ 1 „
34. «Mielul», Poiana	„ I. Dobrotă,	„ 1 „
35. «Mărgineana», Poiana	„ N. Dobrotă,	„ 1 „
36. «Mureșanul», M.-Radna	„ P. Givulescu,	„ 3 „
37. «Negoiul», Porumb-sup.	„ C. Popp,	„ 1 „
38. «Olteana», Vistea-de-jos	„ P. Borzea,	„ 1 „
39. «Orientul», Dobra	„ L. Vraciu,	„ 1 „
40. «Piatra», Teiuș	„ V. Muntean,	„ 1 „
41. «Patria», Blaj	„ V. Muntean,	„ 2 „
42. «Poporul», Săliște	„ I. Lăpedatu,	„ 1 „
43. «Sebeșana», Caransebeș	„ C. Căltunu,	„ 1 „
44. «Sebeșana», Sassebeș	„ Dr. I. Elekes,	„ 1 „
45. «Sentinela», Satul-nou	„ P. Stoica,	„ 5 „
46. «Sylvania», Șimleu	„ N. Munthiu	„ 2 „
47. «Steaua», Petrovoselo	„ I. Neagoe,	„ 1 „
48. «Sătmăreana», Seini	„ D. Rațiu,	„ 1 „
49. «Selagiana», Jibou	„ D. Rațiu,	„ 1 „
50. «Șoimul», Uioara	„ R. Dimboiu,	„ 1 „
51. «Sercaiana», Sercaia	„ A. Leșnican,	„ 1 „
52. «Târnăveana», Sighișoara	„ Dr. T. Cornea,	„ 1 „
53. «Timișana», Timișoara	„ R. Carabașiu,	„ 1 „
54. «Victoria», Arad	„ S. Raicu,	„ 10 „
55. «Viitorul», Ocna	„ C. Popp,	„ 1 „
56. «Vlădeasa», Huedin	„ C. Căciula	„ 1 „
57. «Vulturul», Sănmărtin	„ V. Muntean	„ 1 „
58. «Vulturul» Tășnad	„ N. Munthiu	„ 1 „
59. «Zlăgnea», Zlatna	„ Dr. I. Popp	„ 1 „

Nr. 1.

Președintele însoțirii, dl *Parteniu Cosma*, arată că adunarea de azi a fost convocată în ordine, amăsurat convocării publicată în Nr. 23 dela 8 Iunie a. c. al «Revistei Economice», care se alătură la acest proces verbal sub 1% și că

din 125 de membri sunt reprezentate 59 de institute și constatând că în înțelesul §-lui 41 din statute adunarea e capabilă a aduce deciziuni valide

declară a V-a adunare generală ordinară a «Solidarității» de deschisă și în conformitate cu dispozițiile §-lui 40 din statute, numește notar pe *Ioan I. Lăpedatu*, de scrutatori pe d-nii *Sergiu Medean* și *Dr. Ioan Elekes*, iar de bărbați de încredere pentru verificarea procesului verbal pe dnii *Dr. Nic. Comșa* și *Constantin Popp*.

Nr. 2.

Se prezintă și cetește:

a) *raportul direcțiunii* referitor la activitatea acesteia în cursul anului trecut, care raport s'a publicat și în Nr. 23 dela 8 Iunie a. c. al «Revistei Economice», organul oficial al însoțirii și

b) *Contul Bilanț și Profit și Perdere pro 1912*, precum și raportul comitetului de supraveghiere, anexate sub 2 și 3 la acest proces verbal.

Adunarea generală ia act cu aprobare de raportul direcțiunii.

Contul Bilanț și Profit și Perdere — pe baza raportului comitetului de supraveghiere — le aproabă și decide ca profitul de Cor. 1907 să se treacă în contul anului următor.

Totodată adunarea generală dă direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutoriul pentru gestiunea anului încheiat.

Nr. 3.

Se trece la p. 5 al ordinei de zi: autorizarea direcțiunii, de a numi un număr corăspunzător de revizori-experti. Față cu aceasta propunere

adunarea generală autorizează direcțiunea însoțirii să numească și pentru anul curent un număr potrivit de revizori-experti.

Nr. 4.

Se pune la ordinea zilei: alegerea a trei membrii în direcțiune cu mandat pe trei ani și

adunarea generală relege cu totalitatea voturilor prezentate pe dnii *Sava Raicu*, *Dr. Coriolan Pap* și *Dr. Gavriil Tripon*, ca membrii în direcțiune cu mandat pe trei ani.

Nr. 5.

Ordinea de zi fiind exhaustată, președintele mulțumește celor prezenți pentru interesul arătat față de lucrările «Solidarității» și declară adunarea generală de închisă.

D. U. S.

Parteniu Cosma m. p. Ioan I. Lăpedatu m. p.
prezident. notar.

Cetit și verificat la 25 Iunie 1913.

Constantin Popp m. p. Dr. Nic. Comșa m. p.

Proces verbal

Iuat în a III-a conferență a revizorilor-experti ai «Solidarității», ținută la 21 Iunie 1913 în Sebeșul-săsese (localul băneii «Agricola»), la 4 ore p. m.

Prezident:

Notar:

Parteniu Cosma. Ioan I. Lăpedatu.

Prezenți: Sava Raicu, Dominic Rațiu, Const. Popp, Ioan Moldovan, Nic. Căciulă, Victor Muntean, Emanoil Comșa, Iosif Diamandi, Gheorghe Adam, Traian Marcu și Liviu Magdu.

Și-au scuzat absența: Iosif Lissai, Ioan Vătășan, Const. Hertia și M. C. Jiga.

Nr. 1.

Prezidentul «Solidarității», dl Part. Cosma salută pe revizorii prezenți și publicul asistent și arătând importanța conferențelor din trecut și a celei prezente

declară a III-a conferență a revizorilor «Solidarității» de deschisă, numind notar pe secretarul însoțirii Ioan I. Lăpedatu.

Nr. 2.

Secretarul «Solidarității» prezintă și cetește raportul său cătră conferența de astăzi, raport care s'a publicat deja și în Nr. 24 al «Rev. Economice» și se anexează la acest proces verbal sub %.

Raportul prezentat se primește ca bază de discuție atât în general, cât și în special și după o desbatere amănunțită, la care au luat parte pe lângă președintele și secretarul însoțirii, domniile Sava Raicu, Dominic Rațiu, Const. Popp, Ioan Moldovan, Nic. Căciulă, Emanoil Comșa și Iosif Diamandi se decide:

1. deoarece la unele din băncile asociate se constată și acum lacune în purtarea contabilității, revizorii-experti se îndatorează să stăruiască, ca lucrările de contabilitate să fie încredințate la bărbați pricepuți, specialiști, iar

organele de conducere și control să se convingă însele de existența faptică a valorilor arătate în contabilitate;

2. în interesul unei administrații cât mai corecte și mai serioase a averilor băncilor asociate, revizorii-experti vor stăruî, ca cassa și valorile de cassă să se manipuleze după cele mai severe norme, ca controlul intern să se exercite cât mai intensiv prin conducătorii de afaceri și ca acordarea, prolongirea și administrarea împrumuturilor, precum și censurarea restanțelor să se facă cu toată rigoarea; pentru a ușura în viitor executarea tuturor acestora, institutele să fie recercate a-și pregăti regulamente speciale — după modelul băncilor noastre mai mari — adaptându-le pentru împrejurările lor; la adaptarea potrivită a acestor regulamente revizorii își vor da tot concursul lor;

3. în scopul solidității și realității bilanțurilor, revizorii noștri vor continua să stăruie pentru delăturarea pozițiilor îngreunătoare din «Diversi debitori» și din pretensiunile restante de timp îndelungat și să convingă pe membrii direcțiilor și comitetelor de supraveghiere, că una din cele mai importante datorințe a lor este compunerea exactă și solidă a bilanțurilor, la care trebuie să se oprească cu toată seriozitatea; bilanțurile să se pertracteze în ședințele organelor competente ale băncilor noastre, îndatorindu-se biroul «Solidarității» să pregătească un model de proces verbal, care să cuprindă toate obiectele asupra cărora, trebuie să se extindă cenzurarea completă a conturilor de încheiere.

Mai departe revizorii-experti hotărăsc:

4. să continue cu stăruința lor întru degajarea băncilor asociate de creditele străine îngreunătoare;

5. să continue a stăruî pentru formarea de rezerve de efecte și pentru mobilitatea activelor;

6. să nu întrelase a cercetă și mai departe afacerile improprii comerțului de bancă și mari în raport cu puterile băncilor respective, stăruind pentru lichidarea lor;

7. să nu înceteze a stăruî cu insistență pentru augmentarea rezervelor proprii și pentru reducerea dividendelor, acolo unde aceste sunt nejustificate;

In fine

8. ei iau act de hotărîrea direcțiunii «Solidarității» cu privire la realizarea ideii revizorilor permanenți și vor urma a stăruî pentru fuzionări și centralizarea afacerilor de bancă;

9. decid a stăruî pentru sistarea și abandonarea legăturilor de afaceri dintre institute

și propriile lor organe conducătoare, de control și executive și vor interveni, ca în scopul acesta să se iee dispozițiuni corăspunsătoare în statute sau regulamente și

10. vor propaga din toate puterile și fără încetare altruismul față de interesele clientelii băncilor asociate.

Nr. 3.

Prezidentul enunțând decisiul de sub punctul precedent își exprimă speranța, că prin executarea conștiențioasă a hotărîrilor luate se va face un pas însemnat în perfecționarea organismului tehnic, administrativ și financiar al băncilor asociate și mulțumind publicului asistent, constătător mai tot din reprezentanți ai băncilor însoțite

suspendă conferența pentru $\frac{1}{4}$ oră și anunță, că se va continua numai în prezența revizorilor-experti.

Nr. 4.

Redeschizându-se conferența, secretarul prezintă și cetește raportul său special cu diverse detaluri, rezultate din activitatea revizorilor în anul trecut, raport care se alătură la acest proces verbal sub %.

Intrându-se în desbaterea raportului prezentat

conferența ia act de cuprinsul acestui raport și exprimă mulțumită pentru adunarea și prelucrarea instructivelor date și exemple scoase din experiențele anului trecut și-și exprimă dorința, ca aceasta să se facă în fiecare an, dat fiind că în chipul acesta se pot comunica reciproc experiențele și observările speciale ale singuraticilor revizori, din cari să se poată trage folos pentru viitor.

Nr. 5.

Terminate fiind lucrările conferenței, prezidentul dorește ca ele să fie de un cât mai real folos pentru viitor

și declară a III-a conferință a revizorilor-experti ai «Solidarității» de încheiată.

D. U. S.

Parteniu Cosma m. p.
prezident.

Ioan I. Lăpedatu m. p.
notar.

Cetit și verificat la 25 Iunie 1913.

Constantin Popp m. p.

Em. Comșa m. p.

Un pas înainte

— Adunarea generală și lucrările «Solidarității». —

Cei ce au participat la adunarea generală a «Solidarității», ținută în săptămâna trecută în Sebeșul-săsesc s'au putut convinge, că interesul și înțelegerea pentru chemarea acestei instituțiuni comune a băncilor noastre sunt în continuu progres. E un semn îmbucurător acesta, un semn de progres, de viitor. Căci numai având interesul sincer și înțelegerea dreaptă din partea tuturor celor chemați pentru misiunea însoțirii noastre, aceasta va progresa mai ușor și rezultatele activității ei se vor tot înmulți. Zicem anume că să avem și înțelegere dreaptă pentru chemarea însoțirii noastre, de oarece fără o astfel de înțelegere ne mistuim și pierdem în planuri și probleme mari fără să putem da înainte. Ori aceasta va fi cu puțință numai dacă ne vom da seama bine de împrejurările pozitive, în care ne e dat să lucrăm și ne vom apuca exclusiv de lucrări, pe cari să le și putem îndeplini. Remânând pe acest teren, vom da înainte, poate mai încet, dar sigur. O dovadă despre un nou pas făcut înainte de însoțirea băncilor noastre — un pas cu rezultate mici la aparență, dar cu atât mai mari în consecvențele lor — au fost desigur și lucrările și adunarea dela Sebeșul-săsesc, despre care venim să raportăm în cele următoare.

După cum am anunțat la timpul său, Sâmbătă în 21 Iunie a. c., preziua adunării generale, s'au ținut: ședința direcțiunii „Solidarității“ și conferența a III-a a revizorilor-experti.

Ședința direcțiunii

a avut loc la 10 ore a. m. în localul băncii „Sebeșana“. La lucrările ei au participat — pe lângă președinte și secretar — dnii Sava Raicu, Dr. Gavriil Tripon, Romul Carabașiu, Dominic Rațiu, Dr. Cor. Pap și Const. Popp. Direcțiunea s'a ocupat cu diverse chestiuni de interes pentru însoțire și pentru băncile reunite. S'a ocupat cu *chestiunea de fuzionare a unor institute*, exmitând pe anumiți membrii ai direcțiunii, cari să intervină și să vegheze ca acțiunile inițiate în scopul acestor fuzionări să fie juste pentru părțile interesate. S'a ocupat mai departe de *situația financiară a însoțirii*, stabilind definitiv textul propunerilor, ce s'au prezentat adunării generale în scopul echilibrării bugetului. A continuat a se ocupa cu chestiunea *concordatului financiar al băncilor*, autorizând comisiunea specială (Sava Raicu, Dominic Rațiu și Ioan I. Lăpădatu) să pregătească în detalii proiectul de executare. Tot în aceasta ședință s'a prezentat *raport despre lucrările intrate la concursul publicat de «Solidaritatea»* încă în anul trecut cu privire la cele două teme: „Învățăminte din criza anului 1912“ și „Mijloacele prin cari băncile pot veni mai mult în ajutorul progresului eco-

onomic al poporului“. Dintre cele patru lucrări prezentate la concurs, cea mai potrivită a fost găsită lucrarea dlui *Emil Tișca*, secretarul băncii „Mercur“ din Năsăud care a tractat subiectul indicat în rândul al doilea și căruia i s'a acordat un premiu de K 100.—. Dar chestiunea cea mai importantă cu care s'a ocupat direcțiunea în aceasta ședință a ei a fost desigur *inactivitatea biroului de informațiune și comisiune*, care va urma — probabil — deja cu 1 Ian. 1914. Asupra acestei chestiuni s'a prezentat un raport detaliat de organizare și executare, cu care ne vom ocupa în unul din numerii viitori ai acestei reviste.

Conferența revizorilor experți

a avut loc la 4 ore p. m. în localul băncii „Agricola“. Aceasta conferență, la care au participat aproape toți revizorii și un număr foarte mare de directori, și funcționari de bancă a constatat din două părți. Partea întâiu a fost o conferență publică, la care — cum am spus — au azistat și alții, afară de revizori. Discuțiile au urmat pe baza raportului prezentat de secretarul „Solidarității“ și publicat și în coloanele acestei reviste. Hotărârile luate se pot vedea în procesul verbal al conferenței, publicat în alt loc al foii noastre. Ceice au participat la aceasta conferență s'au putut convinge de folosul cel mare și practic al discuțiilor și hotărârilor luate. Au putut învăța foarte mult. Nu credem să fi azistat cineva, care să nu se fi dus mulțumit în sufletul său de cele văzute și auzite. Conferența publică a durat până aproape de 6 ore p. m. Atunci a fost suspendată și continuată apoi ca conferență intimă numai în prezența revizorilor. Și această conferență a durat aproape două ore. Baza de discuții a fost un raport special al secretarului „Solidarității“, în care a cuprins o mulțime de experiențe și învățături din rapoartele și informațiunile revizorilor-experti. Acestia au fost vădit mulțumiți de raportul făcut și de materialul bogat și instructiv, ce l-a cuprins, ceea ce au dat expresiune prin rostul dlui Ioan Moldovan, șefcontabil al „Victoriei“ și revizor al „Solidarității“. Conferența s'a încheiat cătră ceasurile opt sara între aclamări sincere la adresa prezidentului „Solidarității“, care cu toată vrâsta înaintată a participat la lucrările ei, conducându-le și discutând în rând cu cei mai consumați revizori.

După conferența revizorii și reprezentanții băncilor, împreună cu intelectualii din Sebeșul-săsesc au luat masa împreună la hotelul „Leul de aur“, unde deasemenea s'a remarcat — prin cuvinte sincere — rolul însemnat al președintelui „Solidarității“ în lucrările ei. Revizorii încă au fost sărbătoriți.

A doua zi, Dumineca în 22 Iunie a. c. a urmat, în sala magistratului orășenesc, pusă la dispoziție cu multă prevenire, și în fața unui public foarte numeros

Conferența secretarului „Solidarității“.

Aceasta conferență s'a început la 10 ore a. m. A tractat *Problemele viitoare ale băncilor noastre*, sub cari au a se înțelege o serie de reforme în activitatea

financiară de bancă, reclamate de lacunele și defectele constatate în organizația creditului prin institutele de bani. Conferențiarul s'a ocupat cu încercările și proiectele de reforme din trecut și a indicat câte-va proiecte — amăsurat împrejurărilor — pentru viitor. După cât auzim conferența se va da nu peste mult publicității. Imediat după conferență, care a fost primită cu plăcere de publicul azistent, a urmat

Adunarea generală a „Solidarității“

la care au participat aproape 60 de institute. Adunarea aceasta a ajuns record de scurtă. Abia a durat 5—6 minute, primindu-se cu unanimitate rapoartele și bilanțul însoțirii. Tot asemenea s'a făcut și realegerea celor trei membrii în direcțiune: dnii Sava Raicu, Dr. Cor. Pap și Dr. Gavr. Tripon. La sfârșit cei prezenți au făcut o caldă și lungă manifestație de aderență și simpatie prezidentului, care a încheiat adunarea, făcând urări de progres pentru viitor.

După adunare lumea s'a întrunit la „banchetul“ obicinuit. Și aci remarcăm că banchetul a fost aranjat bine și nu a fost scump, cum de regulă se întâmplă în alte părți. Dispoziția a fost cât se poate de bună. Protopopul Medean a salutat în cuvinte bine simțite pe oaspeți. Dl Partenie Cosma pe sebeșeni, în special pe pâr. protopop Medean și Dr. I. Elekes ca conducători ai celor două bănci de acolo, pe cari „ar dori să le vadă cât mai curând una“. Dl Dr. Tripon a salutat — avântat cum numai el știe — pe dl P. Cosma. — Simpatie și cu însuflețire au fost primite cuvintele pline de viață și încredere în viitor ale directorului „Victoriei“.

Cu acestea s'au sfârșit lucrările și adunarea „Solidarității“, dela cari așteptăm roadele cele mai îmbelșugate. De încheiere ne face o plăcere să mulțumim băncilor noastre din Sebeș și conducătorilor lor pentru buna primire și dragostea, cu care ne-a înconjurat în doua zile pline de activitate și dătătoare de nădejdi.

Bancherul din provincie.

Scrisoarea VI.

Conturi exhaustate.

Punând cazul — zici — că un negustor de încredere îți cere învoirea, ca să poată trece cu o anumită sumă peste creditul său fixat, punând cazul mai departe că suma transacțiilor, supuse la proviziune, face o zecime a sumei împrumutate, și că împrumutul însuși este acoperit prin cavenția unor persoane, cari sunt bune pentru suma aceasta; luând în considerare toate aceste condițiuni, oare pentru ce n'ai putea accepta un astfel de cont, îndată ce îți se recomandă — fără a cere aprobarea prealabilă a centralei.

În prima linie trebuie să fixăm faptul, că nu numai tu ai înclinare deosebită față de astfel de conturi. Ele contribuie în mare măsură la creșterea venitului filialei, ceace este foarte ademenitor pentru un funcționar străduitor, plin de aspirații mai înalte. Cu cât e mai mare numărul conturilor exhaustate,

— judecă ei — cu atât mai mare este venitul; cu cât este mai mare venitul, cu atât mai mult va fi prețuit directorul din partea direcțiunii; prin urmare cu atât mai aproape va ajunge de proxima ridicare a salariului său.

Despre formula aceasta amăgitoare vom mai vorbi. Pân' atunci să ne ocupăm în merit de conturile exhaustate.

În primul rând din punctul de vedere al siguranței. Bancherul, când acordă un împrumut, fără îndoială este pătruns de convingerea, ca acesta se va replăti. Se poate lua ca sigur, că ori și care om cu mintea întreagă, numai atunci își va da banul împrumut, dacă este convins, că împrumutul se va replăti, dimpreună cu camăta, până la cel din urmă filer. Dar un bancher trebuie să se cugete și la altele. Primul lucru este siguranța unui anumit cont sau a unei serii de conturi; al doilea este siguranța financiară a băncii. Nu este paradox a susține că deși în cărțile cutărei bănci nu occură nici un cont bolnav, institutul ca atare totuși poate să fie într'o situație nefavorabilă. Pentru a putea zice despre o bancă că este deplin sănătoasă din punct de vedere financiar, trebuie să fie în stare a satisface în orice moment, ușor și perfect, toate pretensiunile, ce le ridică față de ea deponenții. Dacă însă cărțile îi sunt pline de conturi exhaustate — fie acestea ori și cât de bune — și acestea formează mijloacele, cu cari poate întim-pină un run sau o retragere mai mare a depozitelor — atunci situația ei negreșit că este în permanență periclitată. Restrângerea isvoarelor de bani ale unei bănci, care se ocupă mai cu samă cu escontarea de cambii reescontabile, se poate contrabalansa numai cu reducerea escontului; dar suma cu care conturile au întrecut sumele fixate nu se reduc nici cu o singură coroană prin faptul că pe viitor nu vei mai asigura nimic preste creditul fixat.

Fără îndoială că suma trecută preste creditul fixat s'a acordat totdeauna numai sub condițiunea, ca să se poată abzice ori și când. Dar abzicerea și replătirea unui cont exhaustat sunt lucruri, operațiuni diferite. Între terminul de abzicere și cel de încasare a banilor, este un interval de o durată nesigură, care — după împrejurări — poate fi de mai multe săptămâni, luni și chiar și de ani.

Dacă împrumutătorul s'a obicinuit, să treacă numai când și când peste creditul fixat și să-și acopere plusurile, atunci replătirea se va face în scurtă vreme. Dacă sumele ridicate în plus întregesc în permanență, capitalul său rulant, atunci replătirea se va face mai încet, dar totuși într'un interval, ce se poate prevedea. Dacă însă și-a investit banii în afaceri, zidiri sau mașini, în plantațiuni, în mobilier etc. atunci terminul de replătire devine tot mai nesigur, și vei admite, că astfel de conturi exhaustate, fie ele ori și cât de rentabile, formează o sursă de bani destul de sărăcăcioasă pentru cazul, că cu ajutorul lor ar trebui să întâmpini o eventuală năvală a deponenților.

Mă faci atent, că acolo sunt garanțiile, de cari se poate face uz. Merg și mai departe și admit, că ele de fapt acopăr debitele, dar aceasta la nici un caz nu documentează că în caz de lipsă s'ar putea replăti cu ele sumele asigurate. Sunt convins, că nu există om serios, care să primească cavenția pentru o sumă de 10,000 coroane, sau o altă sumă, în presupunerea că oareșicând va trebui să o replătească. Prin urmare chizeșul tot atât de puțin se cugetă la această eventualitate, ca și la aceea, că să replătească datoria

de stat. Din acestea urmează norma, că caventul nu este pregătit, ca să corăspundă unui astfel de obligament.

Astorfel de conturi exhaustiate dar mai cu samă celor de natură permanentă le lipsește din acest motiv principala recerință, de a putea fi transformate, în caz de lipsă, ori și când în bani.

O altă obiecțiune contra conturilor exhaustiate este că restrâng sprijinul, pe care altcum l-ai putea acordă pentru acoperirea trebuințelor urgente de bani din raionul tău de afaceri.

Să luăm spre pildă cazul clientului tău A. B. I s'a permis să treacă peste maximalul contului său cu suma de 10,000 cor., ceea ce și face regulat. În cazul acesta împrumutul tău este îngropat. Câtă vreme banii sunt la el, nu-i poți da la altul. Dar dacă ai fi pus condiția, că împrumutul numai ici-colea poate trece peste maximalul arătat atunci în interval a-i fi putut da banii altuia ca împrumut.

Să punem cazul, că un cont a întrecut timp de trei ani de zile maximalul creditului votat, și să facem o paralelă între acordarea în felul acesta a împrumutului de K 10,000 unui singur om, și acordarea aceleiași sume pe trei luni unui șir întreg de oameni. În cazul prim ajutori în interval din chestiune numai pe un singur om cu 10,000 Coroane, pe când în cazul al doilea a-i ajută o duzină întreagă de oameni cu câte 1000 Coroane.

Nu zic, că conturile exhaustiate să înceteze, să dispară laptele și mierea din afacerile de bancă. Între anumite limite, cu cari ne vom ocupa la ocazie potrivită, conturile exhaustiate sunt admisibile și necesare în afacerile de bancă. La acest loc am cercetat numai natura lor, ca active ale băncii.

Și oare favorul de a trece peste creditul acordat este totdeauna avantajos pentru acela, căruia i-se acordă acest favor? Favorul folosit rațional este fără îndoială valoros, dar, adeseori se face abuz cu el în defavorul împrumutătorului și spre paguba altora.

Să luăm din cărțile tale un astfel de exemplu. Tapițerului Samuil Blănar din Bănești i-s'a permis de atâta amar de vreme, ca să treacă peste creditul acordat, încât cu timpul a încetat de a mai privi aceasta ca un obligament. Prin urmare suma aceasta i-s'a adâncit tot așa de mult în afacerea sa, ca și cele 5.000 de Coroane cu cari și-a început afacerea înainte cu 10 ani. Răvna sa de a tapeta tot Băneștii, ce este drept că i-a dezvoltat afacerile într'un mod admirabil, dar i-au sporit totodată și obligamentele într'atâta încât chiar pe vremea, în care antecesorul tău Domnul Găgăuță, a început a observa cu oarecare teamă, că suma trecută peste creditul acordat este cam mărișoară, și ar trebui scărițată, ba l-a și provocat în acest sens pe Domnul Blănar, acesta tocmai se pregătea, să ceară urcarea creditului.

Dacă Blănar ar avea minte, nu s'ar mai împovăra pe bani împrumutați cu mărfuri și cu pretențiuni de cărți. S'ar opri, și-ar reduce sarcinile în o alvie mai corăspunzătoare. Dar el nu se cugetă la altceva, decât, că cum ar putea satisface mai bine pretenșiunile supărătoare și neașteptate ale băncii? Face așadară acord cu voiajorii negustorilor mari, cari stau în legătură cu el ca să-i prolongească acceptele pe o lună și în modul acesta din intratele curente îi ajunge ca să-și poată scărița creditul prea încărcat. Banca-i îndestulată pentru câțva timp și Domnul Blănar a făcut primul pas cătră «Monitorul falimentelor».

Nu trece multă vreme și deja va observa, că prin replătirea împrumuturilor ridicate de el pentru creditul votat, cu nici un filer nu s'a micșorat suma datorțiilor, ci s'a schimbat numai împărțirea lor. La bancă și-a micșorat datoria, pe când la alții a sporit-o. Preținii săi, voiajorii, își încep din nou cu o punctualitate necruțătoare turele, și dacă cu ocazia ultimei lor călătorii i-a fost greu ca să-i seducă, acum îi va fi împătrit așa de greu, căci pretenșiunile lor s'au duplicat, pe când cererile lui de prolongire nu mai pot avea nici pe jumătate efectul dorit. Dar cu cambii nouă și o plătire mai mică în bani gata, cu promisiunea că în timp apropiat va face nouă comande mai mari și că își va achita în curând întreaga datorie cu bani gata, îi succede și de astădată să capaciteze pe voiajori și astfel ajunge la a doua etapă a drumului său.

Vine apoi iarăși banca și îi bate la ușă, cerând ca să mai scărițeze din cambii, și deoarece o parte însemnată din cambiiile prolongite deja sunt expirate, să le achite în numărar, întâmplă-se ori și ce. Face, ca de obicei, când întâmpină greutăți, nu se cugetă la ziua de mâne. Domnul Blănar se decide la un pas energic: vânzare totală! Cei-ce voiesc să cumpere cu 50% sub prețul original, se îmbulzesc în prăvălie și de fapt și încassează destul, ca să-și poată acoperi cele mai urgente datorii. Domnul Blănar în modul acesta trăgănează afacerea și mai departe, dar numai luptând cu greutăți și mai mari și înaintează spre falimentul definitiv.

Un creditor cu sediul mai îndepărtat, sătul de atâta așteptare și de promisiuni repețite și nici când îndeplinite, îl părește, și acuma începe să svăcnească chiar și inima curagioasă a Domnului Blănar. Pe un voiajor poți să-l lingușești, banca încă poate fi amănată, acceptele se pot prolongi, dar aceea o știe, că deciful judec. însemnează sau a replăti banii dimpreună cu spesele, sau a merge repede la ruină. Strâns cu ușa, fără bani și desperat, mai ascultând și de sfaturi rele, își caută scăpare, prin cesiune, prin ceea ce își liniștește creditorii neplăcuți pentru câțva timp. Așa își face Domnul Blănar partea a patra a carierei sale.

Abia a satisfăcut «deciful», când cambiiile, pe cari Domnul Blănar le-a trassat asupra cumpărătorilor sei sosesc toate înapoi, neplătite, ceea ce se explică cu aceea, că partea cea mai mare a lor au fost acceptate și date Dlui Blănar, cu condiția, ca la scadență să le răscumpere el și să poată fi reînvoite; în timpul acesta acceptanții îi retrimite provocările de replătire, fără a se mai interesa de soarta cambiiilor. Acceptele sale proprii, prolongirile ne-mai fiind admise, încep a rămâne neachitate. Banca spăriată strânge tot mai mult șurubul, până când creditorii mai îndepărtați văzând, că cambiul lui Blănar nu se achită nici după a doua și a treia prezentare încep a deveni neliniștiți și supărători. Strâns astfel de toate, părțile și strivit de părete, este silit a face concordat. Dar observând câțiva creditorii că unii au fost deplin achitați, pe când ei au rămas scurtați, nu se învoiesc la nici un fel de pact, și Blănar ajunge în urma aceasta în concurs, pe când creditorilor le rămâne o cuotă de abia 2¹/₂%.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Prescurtarea textului firmei este neadmisibilă. Prin deciziunea sa Nr. 1041/V 912 Curia reg. a enunțat că prescurtările «r.-t.» sau «A.-G.» în textul firmei în loc de «részvénytársaság» și «Actiengesellschaft» sunt neadmisibile.

*

Dreptul de recurs al acționarului. Impotriva hotărârii tribunalului, ca for comercial, prin care acesta a luat la cunoștință hotărârile adunării generale acționarii singuratici nu au drept de a înainta recurs.

(Curia reg. sub Nr. 1024/912.)

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 26 Iunie 1913.

Îmbunătățirea situației critice politice, prin aplănarea pacinică a conflictului bulgaro-sârb a avut deja efectul de a îmbunătăți situația piețelor internaționale de bani. Cercurile financiare conducătoare privesc mai cu încredere în viitor, ceea ce și află expresiune deja în o mică reducere a etalonului privat în piețele mari de bani. Astfel în Berlin banii de zi s'au negociat cu $4-3\frac{1}{2}\%$, iar discountul privat s'a redus la $5\frac{1}{8}\%$ pentru scadențe scurte și la $5\frac{5}{8}\%$ pentru scadențe lungi. În London, după o urcare trecătoare, discountul privat s'a redus la $4\frac{1}{8}\%$. În Paris tendința este puțin schimbată, discountul privat a costat $4\frac{3}{4}\%$, ca și în săptămâna premergătoare.

În piața internă de bani îmbunătățirea situației financiare internaționale este puțin simțită. Afacerile sunt mininale; se așteaptă și se prevede însă un ultim puternic, care va menține câțeva vreme încă etalonul urcat actual. În Viena cambii de prima bonitate s'au discountat cu $5\frac{7}{8}\%$, iar în Budapesta cu $6\frac{1}{8}\%$; cambii mijlocii budapestane cu $6\frac{1}{2}\%$, iar cambii comerciale de portofoliu cu $7\frac{1}{4}\%$ și mai bine.

CRONICĂ.

Acțiunea Sașilor pentru apărarea pământului. Sub titlu acesta cetim în frunzașul ziar din capitală «Budapesti Hirlap» o știre, ce ne interesează și pe noi și care după tăcerea adâncă, ce oboseală asupra ei organele de publicitate săsești, pare a fi exactă.

Iată ce scrie «B. H.»: «Sub numele de «Reuniune pentru apărarea pământului» («Bodenschutzverein») Sașii ardeleni susțin o societate secretă, care veghiază, că pământul săsesc să nu ajungă în mâni maghiare. Reuniunea are filiale în Mediaș, Sibiu, Elisabetopole, Bistrița, Brașov și în alte locuri și a avut în anul trecut 1315 membri. Acțiunea de apărare a pământului reuniunea o conduce în cel mai mare secret: raportul său asupra anului 1912 l-a expediat membrilor sei cu indicația «confidențial», ba tipograful n'a cutezat să-și tipărească nici numele pe broșurica de 68 pagini.

Darea de seamă amintește cu durere, că în butul activității dezvoltate totuși au pierdut Sașii în cercul Mediașului 26 jugăre și în al Sibiului 38 jugăre. În orașe încă scade mereu numărul proprietarilor de casă Sași. Aceasta constatare tristă a determinat reuniunea să întemeieze un institut de bani mai puternic, care să salveze moșiile săsești».

Reuniunea semnalată de «B. H.» știm și simțim că există și funcționează deja de mult în potrive Românilor. Acum, precum se vede, le-a venit rândul și «bunilor amici» ai Sașilor — Maghiarilor!

*

O enunțatie asupra situației financiare. În adunarea generală ordinară a «Asociației regnicolare a institutelor de bani, ținută nu de mult, fostul ministru de finanțe Széll Kálmán, s'a pronunțat între altele și asupra situației financiare. «O criză financiară atât de violentă ca în anul trecut și curent — a zis — n'a domnit în Europa de decenii. Franța, care cu capitalurile sale uriașe pareă un izvor nesecat de bani a fost însăși avizată la surplusurile sale de capitaluri naționale și și-a restrâns afacerile din străinătate. Criza au mărit-o și greșelile comise în ultimii 30—35 de ani pe terenul fondărilor prea ușurate de bănci și s'a dovedit că crizelor le pot rezista numai institutele mai mari, întemeiate pe temelii solide, bine fondate și corect și cu pricepere conduse.

Situația financiară — după părerea lui Széll — se va ameliora numai încet de tot și stări mai normale și mai suportabile se vor reîntoarce în piața financiară abia peste un an.

*

Consecințele economice ale războiului balcanic în Austro-Ungaria. Printre statele din Europa, cari au strânse legături comerciale cu țările din Balcani, Austro-Ungaria a avut să sufere cele mai grave consecințe ale războiului. De multă vreme monarhia noastră n'a înregistrat atâtea falimente ca în anul 1912. După ultima statistică, până la finele anului 1912, s'au înregistrat 460 mari falimente, numai în Austria, cu un pasiv total de 182 milioane coroane. În aceste cazuri de falimente nu sunt socotite decât acelea, al căror pasiv a fost de cel puțin 100,000 coroane. Numărul de 460 al falimentelor din 1912 întrec cu mult totalul falimentelor din 1909, 1910 și 1911 luate împreună. Socotind o învoială în mediu cu 40%, rezultă deci o pagubă reală de 110 milioane coroane. Încă și mai grele consecințe a avut să supoarte Ungaria. Aceasta înregistrează 160 falimente, reprezentând un pasiv de $73\frac{1}{2}$ milioane coroane; urmează apoi Boemia cu 66 falimente și cu un pasiv de circa 19 milioane coroane.

Cele mai mari pagube le-a suferit industria textilă, a pielăriei și a construcțiilor. Numai industria textilă singură numără 250 falimente cu un pasiv de 78 milioane coroane. Vine apoi industria pielăriei cu 42 falimente și cu un pasiv de 15 milioane coroane. Incetările de plăți și falimentele în comerțul mic nu sunt socotite; ele numără cu miile.

Apel.

Literatura științifică și istorică română s'a îmbogățit cu o lucrare de o importanță covârșitoare, datorită unui specialist de frunte, care fu un adânc cercetător, un om luminat, un convins și un mare patriot.

Opera se numește: *Dacia preistorică*, iar autorul nu este altul decât marele și regretatul *Neculai Densușianu*.

Intr'o analiză a activității lui Densușianu, făcută în 2 ședințe consecutive ale Academiei Române, în luna Maiu 1912, declarăm cu convingere și în mod solemn că această lucrare «*e una din cele mai mari opere, dacă nu cea mai importantă, pe care a scris-o până acum o pană ținută de mâna unui român*».

Prin cercetarea sa, prin dovezile aduse, prin raționamentul său puternic Densușianu aduce fapte noi de o așa însemnătate, încât schimbă cu desăvârșire tot ce știm despre geneza popoarelor europene.

Dacia noastră, din epoca preistorică, este pusă în o așa lumină, încât devine țara mamă a popoarelor latine, centrul prim al civilizațiunii, locul în care s'a desăvârșit organizarea premergătoare a statelor, regiunea în care s'a născut metalurgia, leagănul întâielor arte, cuibul vitejilor bine organizați, locul sfânt al religiunii pelasgice.

Lucrarea este scrisă în mod convingător și înălțător pentru noi și am convingerea, că ea va fi nu numai pentru stralucit cult al acestei țări, ci și pentru neamul românesc, un fel de biblie, în care să vedem lămurit trecutul nostru extraordinar de înălțător și să căpătăm astfel credințe și puteri, cari să ne întărească în lupta noastră pe viitor.

Iată de ce, cunoscându-o adânc, sunt fericit a fi contribuit cu puțin la aparițiunea ei și la faptul de a o putea recomanda, cu toată căldura, conaționaliilor mei.

Fac aceasta cu atât mai cu multă plăcere, întrucât beneficiul, ce va rămâne din vânzarea acestei opere, ca și acela dat de toate celelalte opere ce rămân dela marele patriot, este destinat prin testament spre a fi pus la dispoziția «*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*».

Dr. C. I. Istrati.

Notă. Exemplare din această monumentală operă sunt depuse și la «Asociațiune» (Sibiu, Str. Șaguna, Nr. 6). *Prețul unui exemplar trimis franco, 30 (trezeci) coroane.*

Poșta Redacțiunii.

Dlui V. Șeuleanu. «Minerva», în Betlean. Conform § 59 a tarifelor de timbre și competențe, indexurile «ca părți întregitoare a registrelor sunt supuse la timbru».

Această dispoziție se interpretează din unele părți și așa, că: sunt supuse la timbru, numai indexurile fixate la însași cărțile din chestiune.

S U M A R.

Proces verbal. — Un pas înainte. — Bancherul din provincie. — Jurisdicțiune. Deciziuni curiale: Prescurtarea textului firmei este neadmisibile, Dreptul de recurs al acționarului. — *Revista financiară:* Situațiunea. — *Cronică:* Acțiunea Sașilor pentru apărarea pământului, O enunțiație asupra situației financiare, Consecințele economice ale războiului balcanic în Austro-Ungaria.

„ALBINA”, inst. de cred. și econ., în Sibiu.

A XXVI-a tragere la sorti publică

a scrisurilor fonciare de 5% în fl. ale *Inst. de credit și de econ. „Albina”* a urmat în 27 Iunie 1913 în prezența domnului notar public regeșc *Gavril Zăgoni*, a doi membri din consiliul de administrațiune și comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de *florini 25 000* următorii numeri:

à Fl. 500 Nr.: 2, 97, 126, 159, 218, 291, 343, 462, 483, 492, 679, 721, 778, 1020, 1043, 1080.

à Fl. 1000 Nr.: 4, 19, 38, 73, 79, 108, 138, 175, 235, 286, 310, 324, 482, 553, 711, 734, 809.

A V-a tragere la sorti publică

a scrisurilor fonciare de 4½% S'au tras în valoare totală de cor. 40 000 următorii numeri:

à K 500 Nr.: 21, 28, 56, 62, 74, 137.

à K 1000 Nr.: 50, 166, 181, 297, 322

à K 2000 Nr.: 92, 108, 239, 249, 268, 292, 313, 374, 435, 493, 605, 630, 916, 922, 984, 1098.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1914 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filialele sale în Brașov, Elisabetopole, Lugoz, Medias și Murăș Oșorheiu*, la *K. k. priv. Bank & Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur”*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsel-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpăra și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1914 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrage din suma acestora.

Din scrisurile fonciare ieșite la sorti la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

de 5%: à Fl. 500 Nr.: 77 111, 116, 131, 136, 225, 478, 484, 490, 673, 675, 1115

à Fl. 1000 Nr.: 87, 349, 563, 788.

de 4½%: à K 500 Nr.: 118, 133

à K 1000 Nr.: 3, 6, 26, 29, 191, 224, 310.

à K 2000 Nr.: 378, 362, 371, 577, 612, 692, 693, 716, 865, 878, 885, 930, 940.

Sibiu, în 27 Iunie 1913.

Direcțiunea.